

INTERNATIONAL SCIENTIFIC FORUM
XALQARO ILMIY FORUM

22 JUNE 2022 | UZBEKISTAN

XALQARO ILMIIY FORUM

*Ko'p tarmoqli ilmiy-amaliy
anjuman materiallari*

(2022-yil, 22-iyun)

(June 22, 2022)

*Proceedings of the multi-disciplinary
scientific-practical conference*

INTERNATIONAL SCIENTIFIC FORUM

Mazkur ko'p tarmoqli ilmiy-amaliy xalqaro anjuman O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Ilm-fanni 2030 yilgacha rivojlantirish kontseptsiyasini tasdiqlash to'g'risida" gi PF-6097-sonli Farmonida belgilangan vazifalar ijrosini ta'minlash, ilmiy faoliyatning asosiy yo'nalishlarini rivojlantirish hamda ilm-fanlar sohasida xalqaro hamkorlikni mustahkamlash maqsadida 2022-yil 22-iyun kuni Mirzo Ulug'bek nomidagi O'zbekiston Milliy universitetida tashkil etilgan.

MAS'UL MUHARRIR:

Muhammadiyev Jabbor O'roqovich –
O'zMU birinchi prorektori.
Fizika-matematika fanlari doktori, professor.

TAHRIR HAY'ATI:

Muhammedjanova Lalixon Ashuralievna –
O'zMU Etika va estetika kafedrasini mudiri.
Falsafa fanlari nomzodi, professor.

Babamuratov Erkin Xaitovich –
Termiz davlat universiteti professori.

Turg'unov Abdurashid Abdumanobovich –
Pedagogika fanlari nomzodi, dotsent.

Eshbekov To'liqin Usmanovich –
Filologiya fanlari nomzodi, dotsent.

Allayarova Soliha Narzulloevna –
Toshkent davlat yuridik universiteti dotsenti.

Yusubov Jaloliddin Kadamovich –
O'zbekiston Milliy universiteti dotsenti.

TEXNIK MUHARRIRLAR:

To'xtayev Ulug'bek Husniddin o'g'li –
O'zbekiston Milliy universiteti tabalasi.

O'roqova Asila Norto'ra qizi –
O'zbekiston Milliy universiteti tabalasi.

TASHKILY QO'MITA ILMIY KOTIBI:

Usmanov Abdumumin Xolmo'min o'g'li –
O'zbekiston Milliy universiteti magistranti.

Diqqat: To'plamga kiritilgan maqola va tezislarda keltirilgan ma'lumotlar uchun mualliflar mas'uldir!

This multi-disciplinary international conference was held on June 22, 2022, in National university of Uzbekistan with the aim of facilitating the tasks outlined in the Presidential Decree PF-6097 "On the confirmation of the conception of the development of science till 2030", development of main spheres of scientific activity and strengthening interdisciplinary cooperation.

EDITOR IN CHIEF:

Muhammadiyev Jabbor O'roqovich –
First Prorector of NUUZ. Doctor of
physics-mathematical sciences, professor.

EDITORIAL BOARD:

Muhammedjanova Lalikhon Ashuralievna –
Head of the department of Ethics and Aesthetics.
Candidate of Philosophical Sciences, professor

Babamuratov Erkin Khaitovich –
Professor at the Termez State university.

Turgunov Abdurashid Abdumanobovich –
Candidate of pedagogical sciences, docent.

Eshbekov Tulqin Usmanovich –
Candidate of philological sciences, docent.

Allayarova Soliha Narzulloevna –
Docent of the Tashkent State university of Law.

Yusubov Jaloliddin Kadamovich –
Docent of the National university of Uzbekistan.

TECHNICAL EDITORS:

Tuxtayev Ulug'bek Husniddin ugli –
Student at the National university of Uzbekistan.

Uroqova Asila Nortura qizi –
Student at the National university of Uzbekistan.

SECRETARY OF ORGANIZING COMMITTEE:

Usmanov Abdumumin Xolmumin ugli –
Master's the National university of Uzbekistan.

Attention: The authors solely responsible for all the information put forth in articles and theses in this.

MUNDARIJA – CONTENTS

№	Mualliflar (authors)	Maqolasi (article)	Sahifasi (pages)
1.	Abdiravidov S, Kamalova Z.	PSIXOLOGIYADA MOTIVATSIYA MUAMMOSINI O'RGANILISHI	4
2.	Begmatova D, Abdiraxmonov A, Abduvaitov O.	TA'LIM JARAYONIGA INNOVATSION TA'LIM TEXNOLOGIYALARINI QO'LLASHDAGI MUAMMOLAR VA ULARNI RIVOJLANTIRISH OMILLARI	7
3.	Abduganiyeva G.	BILIM OLIH HUQUQI KAFOLATLARI	11
4.	Abdugofurov Sh.	TABIY GEOGRAFIYANING TAKRORLASH DARSLARIDA O'QUVCHILARNI BILIM VA KONIKMALARINI OSHIRISH VA ULARNI FANGA YO'NALTIRISH USULLARI	14
5.	Абдуллаев Б, Юлдашкулов А.	КОММУНИКАТИВ КОМПЕТЕНЦИЯНИНГ ИЖТИМОЙ-ПСИХОЛОГИК MASALALARI	18
6.	Абдуллаев У, Иномиддинов С, Насинов С.	БИР НОМАЪЛУМЛИ НОЧИЗИК ТЕНГЛАМАНИ ЧЕБЫШЕВ ВА ЭЙТКЕН УСУЛЛАРИДА ЕЧИШ	22
7.	Abdullayeva M.	MILLIY-MA'NAVIY SALOHİYATLI YOSHLAR – UCHINCHI RENESSANS BUNYODKORLARI	25
8.	Abdullayeva S, Turg'unboyev A, Saparbayev A.	PTBFTPД:PC ₇₁ BM POLIMERLAR ASOSIDAGI QUYOSH ELEMENTLARINING FOTOVOLTAIK PARAMENTRLARI	29
9.	Хайриддинов Б, Умарова С, Абдурахимов Ж.	НАМУНАВИЙ УЙЛАРНИ ИССИҚЛИК ТАЪМИНОТИ	31
10.	Abduraximov M, Xudoyberdiyev J.	EKOLOGIYA TA'LIMINI YANADA TAKOMILLASHTIRISHNING DOLZARB MASALALARI	36
11.	Nig'matov A, Abdusalomova S.	DARAXTLARNI AVTOMATIK O'G'ITLASH TIZIMI	38
12.	Abduvaliyeva G, Rahmanova G.	THE SHIFTING OF FACE-TO-FACE LEARNING TO DISTANCE EDUCATION DURING THE PANDEMIC COVID-19	41
13.	Abduxolikov X.	DAVLAT BUDJETI DAROMADLARI VA XARAJATLARI TARKIBI	43

105.	Otajonov A, Xaytbaeva N.	QOVUNING ASOSIY KASALIKLARI	374
106.	Odilova G.	DRAMA AS A PEDAGOGICAL FACTOR ENCOURAGING LEARNERS' SOCIOLINGUISTIC THINKING	376
107.	Pardayeva D, Yuldashev A.	AYRIM O'ZBEK VA INGLIZ TILLARIDAGI MAQOLLARNING LINGVOKULTUROLOGIK XUSUSIYATI	385
108.	Pirmamatov M.	ALISHER NAVOIY "SAB'AI SAYYOR" DOSTONING GERMENEVTIK TAHLILI HAQIDA DASTLABKI MULOHAZALAR	389
109.	Pulatova S.	THE ROLE OF SYNTACTIC TRANSFORMATIONS IN TRANSLATION OF A LITERARY WORK FROM ENGLISH INTO UZBEK (ON THE EXAMPLE OF JAMES JOYCE'S NOVEL "ULYSSES")	392
110.	Qahharova S.	"YURMOQ" LEKSEMASINING SEMANTIKASI VA TEZAVURUSI XUSUSIDA	395
111.	Qo'ziboyeva G.	BADIY ASARDA LINGVISTIK TAHLILNING O'RNI VA AHAMIYATI (SAIDA ZUNNOVANING HIKOYALARI ASOSIDA)	398
112.	Qobilov Sh.	BIO – O'SIMLIK MAYDA – TALQONLARINING BETON VA QORISHMALAR XUSUSIYATLARIGA TA'SIRI	401
113.	Qobilova E.	UMUMIY O'RTA TA'LIM MAKTABLARDAGI MA'NAVY-MA'RIFIY ISHLARNI TASHKIL ETISHNING TARBIVAVIY AHAMIYATI	403
114.	Qobulova G.	RAQAMLI TARIXNING TARAQQIYOTI ARXELOGIYA MISOLIDA	407
115.	Qonarbaev S.	O'ZBEKISTONDA TASVIRIY SAN'AT TA'LIMINI RIVOJLANTIRISHDA UDDIY QOBILYATLARDAN FOYDALANISHNING AHAMIYATI	410
116.	O'rinov Sh, Rahmatova M.	MADANIYAT MARKAZLARI FAOLIYATINI TAKOMILLASHTIRISH IMKONIYATLARI VA USULLARI	413
117.	Raupov B.	TRANSPORT SHOVQINI VA UNING OQIBATLARI	415
118.	Raximberganov S.	SHIFOXONADAN TASHQARI IKKI TOMONLAMA INTERSTITSIAL PNEVMONIYA PATOGENEZIDA ENDOGEN FAKTORLARNING O'RNI	418
119.	Raximov N.	VOYAGA YETMAGAN SHAXSLAR ISHLARINI SURISHTIRUV VA DASTLABKI TERGOV JARAYONIDA YURITISH TARTIBI	422

**MADANIYAT MARKAZLARI FAOLIYATINI TAKOMILLASHTIRISH
IMKONIYATLARI VA USULLARI**

Sh.K.O'rinov

BuxDU "Musiqqa ta'limi" kafedrasi o'qituvchisi.

Rahmatova Maftuna

BuxDU San'atshunoslik fakulteti 1-bosqich talabasi.

Annotatsiya: Mazkur maqolada madaniyat markazlari faoliyatini takomillashtirish imkoniyatlari va usullari, shuningdek buguni kunda sohada amalga oshirilayotga keng ko'lamli ishlar haqida fikr yuritiladi.

Kalit so'zlar: Madaniyat markazlari, yangi O'zbekiston, konsepsiya, to'garak, san'at, madaniyat, auditoriya.

Madaniyat markazlari aholining bo'sh vaqtini mazmunli tashkil etish maqsadida eng tashkil etilgan va faoliyat yuritadigan sanaladi. Aholi bo'sh vaqtini samarali tashkil etish mamlakat iqtisodiy, ijtimoiy va boshqa sohalarida ijobiy ta'sir etadi. Yuqoridagilarni inobatga olib, madaniyat markazlarining funksiyalari va vazifalari maqolada yoritiladi. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning "O'zbekistonda milliy madaniyatni yanada rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to'g'risida"gi 2018-yil 28-noyabrdagi PQ-4038-son qarori ijrosini ta'minlash, madaniyat markazlari faoliyatini yanada rivojlantirish, moddiy-texnik bazasini yanada mustahkamlash, ularni barkamol avlodni tarbiyalash borasidagi rolini oshirish, u yerdagi ijodiy muhitni yaxshilash, nomoddiy madaniy meros durdonalarini saqlash va targ'ib etish, xalq og'zaki ijodiyoti va havaskorlik san'atini rivojlantirish borasida yurtimizdagi madaniyat markazlarining faoliyatidagi masalalar muhim hisoblanadi. Bu borada juda ko'plab ishlar amalga oshirilmoqda. Buxoro viloyatida bugungi kunda 49 ta madaniyat markazlari mavjud bo'lib, ularni takomillashtirish va ish faoliyatlarini yangi usullarda yo'lga qo'yish bo'yicha qator samarali ishlar tashkil qilinmoqda. Insoniyatning ilk o'tmishi, birinchi moddiy va ma'naviyat, madaniyat maskanlari Sharqda shakllangan va insoniyatning keying taraqqiyoti uchun zamin tayyorlab bergan. Ko'hna Sharq ma'rifat beshigi. Uni yaxlit birlashtirib turuvchi mushtarak xususiyatlar va qadriyatlar falsafasi mavjud. Modomiki, Sharqning ajralmas qismi O'zbekiston haqida gap borar ekan, Sharq xalqlarining sermulohazakorligi, mavjud vaziyatlarda zarur qaror qabul qila olishga intilishi, inson hayotining mazmuni mehnatu ijodda o'rmak bo'lish, yomonlikdan saqlanish, bir marta beriladigan hayotni ezgu amallarga sarflash ana shu xalqning umr mezoniga aylanganini ko'rish mumkin. Davlat muassasasi shaklida tashkil etilgan, aholining madaniy ehtiyojlarini o'rganish, shuningdek madaniy-ma'rifiy va ko'ngilochar xizmatlar ko'rsatish bo'yicha faoliyatni amalga oshiruvchi, badiiy ijod, amaliy san'at va havaskorlik bilan shug'ullanuvchi yuridik shaxs madaniyat markazidir.

Madaniyat markazlarining asosiy vazifalari quyidagilardan iborat:

aholiga ko'rsatiladigan madaniy xizmatlar sifatini yaxshilash, aholining bo'sh vaqti mazmunli o'tishini ta'minlash va madaniy ehtiyojlarini qanoatlantirish, ijodiy jamoalarning milliy qadriyatlarni, urf-odatlar va an'analarni o'zida mujassam etgan namunaviy dasturlarni shakllantirish;

xalq ijodiyotini va badiiy havaskorlikni saqlash hamda rivojlantirish, badiiy va amaliy ijodiy jamoalarni, havaskorlik guruhlarini tashkil etish, ularning faoliyat ko'rsatishi uchun zarur shart-sharoitlar yaratish, shuningdek ijodiy jarayonlarni tizimli asosda boyitib borish;

bolalarni to'garaklarga jalb etish, ularni chet tillarga o'qitish, "Nutq madaniyati" kurslarini tashkil etish, xalq ijodiyotining barcha janrlari va yo'nalishlarini, havaskorlik san'atini va nomoddiy madaniy merosni keng targ'ib qilish, shuningdek ularni asl holida kelajak avlodga yetkazish;

xalq ijodiyoti va tomosha san'ati tanlovlarini, tuman (shahar) festivallarini o'tkazish, iste'dodli yoshlarni aniqlash hamda ijodkor yoshlarni qo'llab-quvvatlash;

ommaviy bayramlar, tomoshalar hamda xalq sayillarini tashkil etish, yuridik va jismoniy shaxslar bilan tuzilgan shartnomalarga ko'ra ijtimoiy-madaniy bo'sh vaqtni tashkil etish sohasida pulli xizmatlar ko'rsatish va h.k. 2019 yil 30-martda "Madaniyat markazlari faoliyatiga oid normativ-huquqiy hujjatlarni tasdiqlash to'g'risida" O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining qarori qabul qilindi. Qarorga ko'ra madaniyat markazlari faoliyatini baholash, baholash natijalariga ko'ra 1 o'rin uchun vazirlikning esdalik sovg'alari va BHMning 25 baravari miqdorida pul mukofoti bilan taqdirlanadi. Qolgan 2,3,4 o'rinlar hududiy boshqarmalar tomonidan taqdirlanadi. Shuningdek, Qoraqalpog'iston Respublikasi Madaniyat vazirligi, viloyatlar madaniyat boshqarmalari va Toshkent shahar madaniyat bosh boshqarmasi tomonidan barcha "Namunali madaniyat markazi" deb hisoblangan madaniyat markazlari binosining peshlavhasiga "Namunali madaniyat markazi" degan yozuv joylashtiriladi. Bundan ko'zlangan asosiy maqsad sog'lom raqobatni yuzaga keltirish va madaniyat markazlarining amalga oshirgan ishlari va mehnatlarini munosib taqdirlash hamda ular orasida sog'lom raqobat mehnat unumdorligini oshirishdan iboratdir. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "O'zbekiston Respublikasida milliy madaniyatni yanada rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to'g'risida" 2018-yil 28-noyabrda PQ-4038-son qarori bilan tasdiqlangan "2019-2020-yillarda madaniyat markazlari faoliyatini yanada rivojlantirish va takomillashtirish bo'yicha chora-tadbirlar dasturi"ga asosan vazirlikning eng quyi tizim tashkiloti bo'lgan madaniyat markazlarida ovoz yozish, foto-video, teatr studiyasi, kutubxona va o'quv zali, kino zali, kartinalar galereyasi, sport seksiyasi, atraksionlar shaharchasi va bolalar dunyosi burchagi, yozgi sahna, lingafon, kompyuter, to'garak, ansambl, milliy hunarmandchilik va maishiy usta xonalarini xususiy tadbirkorlarni jalb etish; tarixiy, badiiy va zamonaviy kino filmlar namoyishini yo'lga qo'yish orqali tashkil etilmoqda.

"Madaniyat va san'at sohasining jamiyat hayotidagi o'rni va ta'sirini yanada oshirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-6000-son Farmoniga asosan tadbirkorlik faoliyatidan keng foydalangan holda har bir hududda ko'chma sirkalar (shapito, dorbozlar guruhlari) hamda hayvonot bog'lari tashkil etilmoqda hamda 2020-yil 1-sentabrdan boshlab ko'chma sirkalar (shapito, dorbozlar guruhlari) tomonidan o'tkaziladigan tomosha tadbirlariga ommaviy tadbir o'tkazish uchun ruxsatnoma va ruxsat berish xususiyatiga ega boshqa hujjatlarni olish;

ichki ishlar organlari, Milliy gvardiya va Favqulodda vaziyatlar vazirligi organlari ko'chma sirkalar (shapito, dorbozlar guruhlari) tomonidan o'tkaziladigan tomosha tadbirlarida jamoat tartibi va yong'in xavfsizligini to'lov undirilmagan holda ta'minlash;

davlat organlari va tashkilotlari tizimidagi madaniyat va istirohat bog'lari, sport inshootlari, sayilgohlar va boshqa ochiq hududlarda ko'chma sirkalar (shapito, dorbozlar guruhlari) tomonidan tomosha tadbirlari o'tkazish uchun ijara va boshqa turdagi to'lovlar undirish;

nomoddiy madaniy meros obyektlarini (dorboz, askiya va lapar) asrash va ulardan foydalanish faoliyati o'zini o'zi band qilgan fuqarolarga vaqtinchalik mehnat guvohnomalari beriladigan faoliyat (xizmatlar, ishlar) turlari ro'yxatiga kiradi (madaniyat markazlari tarkibida faoliyat yuritayotgan shaxslar bundan mustasno) va ularning ushbu faoliyatdan olingan daromadlariga jismoniy shaxslardan olinadigan daromad solig'i tatbiq etilmasligi belgilandi. Bundan asosiy maqsad, bugungi kunda madaniyat markazlari faoliyati yanada takomillashtirish, muassasalarga aholini kengroq jalb qilish, markazlarda malakali kadrlarni ish bilan ta'minlash masalarini ko'rish mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. D.Yusupaliyeva, G.Xudoyberganova. "Madaniy-ma'rifiy muassasalarda ijodiy jamoalar bilan ishlash uslubi" o'quv qo'llanma, –T.: "Navro'z" nashriyoti 2019 y. –118 bet.
2. S.To'yehiyeva "Madaniyat va san'at sohasi faoliyatini tashkil etish va boshqarish" darslik.2020.
3. A.Haydarov. "Harakatlar strategiyasi va ma'naviy yuksalish". Toshkent-2020.335-bet.
4. Mustaqillik: Izohli ilmiy-ommabop. –Toshkent: Sharq, 1998. –B,239.
5. "Madaniy faoliyat va madaniyat tashkilotlari to'g'risida" O'zbekiston Respublikasi qonuni.
6. "Madaniyat markazlari faoliyatiga oid normativ-huquqiy hujjatlarni tasdiqlash to'g'risida" O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining qarori 2019-yil 30-mart.